

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА

**«БІБЛІОТЕКА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)»**

**Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної
конференції**

**17 листопада 2022 року
м. Одеса**

Одеса – 2023

УДК 021:027.7(477.74)(043.2)

Упорядники: кандидат мистецтвознавства, директор бібліотеки О. П. Спаськова, зав. відділом бібліотеки І. В. Панченко, бібліограф 2-ї категорії О. А. Максим.

**Схвалено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 5 від 24.11.2022р.)**

Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського) : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної конференції (17 листопада 2022 р., м. Одеса) / упоряд. О. П. Спаськова, І. В. Панченко, О. А. Максим. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2023. – 175 с.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

ОНУ. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. 2017. Т. 22, Вип. 2. С. 350-362.

4. Ярошенко Т. О., Якушко Т. О. Технології Веб 2.0 для бібліотек і користувачів: нові можливості розвитку бібліотечного середовища : посібник для бібліотекарів за програмою підвищення кваліфікації. Київ : Самміт-Книга, 2013. 106 с.

Яніна Миколаївна Твердохлібова,
кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.
Держаний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
м. Одеса

Дар'я Сергіївна Ковалевська,
здобувач вищої освіти ОС «магістр»
Держаний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
м. Одеса

ОСВІТНЬО-МИСТЕЦЬКИЙ ФОНД БІБЛІОТЕКИ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ХУДОЖНИКІВ

***Ключові слова:** бібліотека, мистецький фонд, художньо-графічний факультет, просвітницька діяльність бібліотекарів.*

В «Повісті временних літ» (1037 р.) літописець Нестор особливого значення приділяє книзі, як просвітницькому чиннику для розумового, інтелектуально-духовного розвитку особистості. Він писав : «У словах книжок знаходимо мудрість...», й подальше наголошував : «Якщо старанно пошукаєш у книгах мудрості, то знайдеш велику користь душі своєї [2]. Отже, наші прадавні предки з давніх часів набиралися мудрості через спілкування із книгою. Книга становила джерелом формування світоглядних поглядів людини. Й на сьогоднішня книга, як науково-пізнавальне джерело, залишається найціннішою скарбницею для наукового пізнання краси світоустрію та формування інтелектуальної особистості в духовно-моральному, культурному вимірі. У наш час

бібліотечні фонди літератури є ціннісним ядром мудрості спільноти суспільства, невід'ємною складовою культури, у тому разі й потужним засобом наукової організації освітнього процесу. Загальновідомо, що діяльність сучасних бібліотек допомагає вчитися розуміти, систематизувати думки й погляди в кожній сфері професійної діяльності. Прикладом становить п'ятдесятирічний досвід діяльності бібліотеки із книжним фондом мистецького спрямування на художньо-графічному факультеті Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського [1]. Діяльність бібліотеки саме в стінах факультету є найбільш мобільним підрозділом культурного, науково-методичного, дидактичного спрямування в змісті підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва та художників декоративно-прикладного мистецтва.

У 1965 році вперше в Україні розпочав свою освітньо-мистецьку діяльність художньо-графічний факультет підготовки майбутніх учителів образотворчого. У цьому ж році на кафедрі образотворчого мистецтва було створено фонд мистецької літератури. З переходом факультету в нове приміщення на вулиці Старопортофранківська 2/4 створено філіал наукової бібліотеки університету. Першим бібліотекарем на факультеті працювала Шевченко Л. М., котра разом із педагогами-художниками створювала фонд спеціальної мистецької, культурологічної літератури. Значний вклад у процес формування бібліотечного фонду «одеського худграфа» внесли бібліотекарі-сподвижники, педагоги й вихователі студентства, помічники викладачам у питаннях методичного спрямування О. Бугайцова, Н. Глаголева. Разом із художниками-педагогами (З. Борисюк, Т. Басанець, В. Власов, В. Єфіменко, А. Носенко, О. Письміченко, М. Резніченко, О. Тарасенко., М. Фішер), а також випускниками худграфа вони поповнювали зібрання спеціальної мистецької літератури, серед якої є і раритетні видання, антикварні книги з живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва та мистецтвознавства. Так, професор О. Тарасенко подарувала значну кількість альбомів по мистецтву, збірників наукових праць із проблем художньої освіти. Більш 200 примірників науково-методичної літератури подарував декан М. Резніченко. У фондах зберігається колекція графічних робіт В. Єфіменко. Альбоми художніх творів та каталоги персональних, групових виставок постійно дарують художники-педагоги факультету. Митці – випускники факультету, котрі здійснюють свою професійну діяльність, як за кордоном, так і в різних куточках нашої держави також презентують свої доробки. Впродовж існування бібліотеки на факультеті фонд поповнюється сучасною науково-методичною літературою за профілем підготовки спеціалістів. Бібліотечний фонд «одеського худграфа» на сьогодні нараховує більше 16000 примірників наукової, навчальної й методичної літератури, мистецьких альбомів,

монографій, авторефератів. Перелік літератури бібліотечного фонду постійно доповнюється значною кількістю періодичних видань та альбомів з ілюстраціями творів художників-педагогів Одеси. Просвітницький компонент великого вибору періодичних видань та багатовидового літературного фонду бібліотеки становить важливим чинником підготовки вчителів за спеціальністю 014 – «Педагогіка і методика образотворчого мистецтва образотворчого та художників декоративно-прикладного мистецтва за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація». На сьогодні бібліотечний фонд поповнюється в основному за рахунок авторських подарунків митців, випускників факультету, відомих учених в Україні, таких як : професори Є. Антонович, Л. Бабенко, В. Кардашов, доценти О. Ковальов, І. Пастир тощо. Бібліотекар О. Бугайцова на високому професійному рівні компетентності надає допомогу студентам працювати з необхідною літературою в затишному читальному залі, оформленому інформацією, художніми творами художників-педагогів та їхніми вихованцями. У читальному залі бібліотеки можна переглянути періодику та познайомитися з виставкою нових книг, а також з іншими публікаціями та працями педагогів-художників факультету на електронних носіях за допомогою комп'ютера бібліотеки. Таким чином, освітньо-мистецький компонент бібліотечного фонду факультету є важливим чинником продуктивної навчально-творчої діяльності студентів у змісті їхньої професіоналізації. Навіть в умовах пандемії та воєнного стану в державі бібліотека працює в режимі потреб студентів у літературі зі спеціальних дисциплін для написання курсових, дипломних та магістерських робіт. Безперечно, можна стверджувати, що бібліотека і книга в культуротворчому, освітньо-просвітницькому вимірі становлять, за висловом Ольги Кобилянської, «Світ для всіх...».

Література

1. Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. 1817-2007 : іст. поступ, сучасність, майбутнє / за ред. : О. Я. Чебикін, І. А. Болдирєв, А. О. Добролюбський та ін. Одеса : Фаворит, 2007. 240 с.
2. Повесть временных лет / под ред. В. П. Адриановой-Перетц. 2-е изд., испр. и доп. СПб. : Наука, 1996. 667 с.